

give den Idee, at Lovforslaget skulde blive til Lov i denne Samling.

S. Sager: Den sidste ærede Taler er egentlig den første Modstander af Loven. Hans Foredrag deelte sig i tre Dele; i den første Deel skildrede han os Dvergangens Vanstellighed ved Indførelsen af Nævninger; den sidste Deel sluttede sig dertil, medens han i den mellemste fordrede Indførelsen udsat. Denne sidste Deel af hans Foredrag skal jeg berøre med saa Ord. Jeg erkjender med den ærede Rigsdagsmand, at det er umuligt for nogen Lovgiver, der skriver en Straffelovbog, at maale Straffen efter Forbrydelsens moralske Bestaaffenhed; det er en Ufuldkommenhed i det menneskelige Værk, her som overalt, at Enhver, der stiller sig ligeoverfor Forbryderen og skal idømme Straffen, veed, at han ikke er istand til at sige, om han i det enkelte Tilfælde rammer Retfærdigheden; han kan ikke gjøre Mere end at søge at udmaale Straffen efter den menneskelige Erfaring, efter hvad der har været almeenghædigt i Aarenes Løb, og til den givne Tid at bestemme, hvilken Straf der meest passer til Forbrydelsen. Grændsen vil som sagt allid paa Grund af den menneskelige Ufuldkommenhed være vanstellig at trække; men af denne Grund aldeles ikke at ville fastsætte nogen Straf, det vilde være en Urimelighed; man vilde derved komme til at overlade Dommeren i de enkelte Tilfælde at kunne anvende Bøder eller Livsstraf, og paa denne Maade kan Lovgivningen dog ikke give Sagen ud af sin Haand. Den ærede Rigsdagsmand maa erkjende, naar han fordrer, at Nævningerne skulle kunne benyttes, naar sømhøjest den offentlige Anklager figter Nogen for en Forbrydelse, at netop det Hensyn, han selv fremdrog, er et meget stærkt derimod, nemlig at man ikke skal læsse alle Sags Smaasager over paa Nævninginstitutionen. Grændsen er vilkaarlig, men det er i dette Tilfælde som i alle disse Forhold vilkaarligt, hvilken Grændse man skal vælge, og efter min Overbeviisning gjælder det, hvor der er Tale om mere alvorlige Interesser, end med Hensyn til de Smaasager, der ikke skulle ind for Nævningerne, at det er vilkaarligt at sige, hvor dette Massineri ikke skal benyttes. Vi maae imidlertid er-

indre, at netop efter det Forslag, der foreligger, skal Underdommeren ogsaa dømme uden at være bunden ved faste Beviisregler, saa at Bedkommende faaer sin Dom efter alle foreliggende Forhold, uden at Lovens strenge tvingende Beviisregler hindre Dommeren i frit at vælge med Hensyn til Skyld eller Ikke-Skyld; denne Frihed er givet de retslærde Dommere ligesaa godt som de uretslærde. Nu siger den ærede Rigsdagsmand: Ja, men vi bevare da og Inkquisitionen; der spørges den Anklagede, om han tilstaaer den Forbrydelse, hvorfor han er sigtet, og det er en Pine, kun af en anden Art, end da man i Middelaalderen anvendte Torturen. Ja vist er det en Pine for enhver Skyldig; thi den værste Pine, han har, er Samvittigheden, og det er naturligt, at naar han staaer ligeoverfor Nogen, der udspørger ham, og Samvittigheden da rører sig stærkt, da er det en Pine at skulle svare, men denne Pine kunne vi ikke tage fra Forbryderen; den maa blive hos ham under alle Omstændigheder — og det var det Ulykkeligste for ham, naar han følte Pinen saaledes —, i hvilket Tilfælde han jo vel egentlig følte den mindst — at han bevarede de Spørgsmaal, der stilledes til ham, aabent og rigtigt. Det gaaer derfor virkelig ikke an paa den Maade at sige, at naar vi skulle ordne Retsforfølgningen, skulle vi fritage for enhver sømhøjest Pine; vil den ærede Rigsdagsmand opstille en saadan Sætning, saa kommer han dertil, at vi slet ingen ordnet Retsforfølgning skulle have. — Den ærede Rigsdagsmand siger, idet han gaaer over til de store Vanstelligheder i Dvergangsperioden: Lad Nævningeretterne prøve sig paa andre Maader; lad dem beslutte med Hensyn til Anklagen, lad dem ved Fængselsinspektion osv. uddanne sig til deres Hverv, og lad dem navnlig først blive brugte i civile Sager. Seer da den ærede Rigsdagsmand ikke, at Vanstelligheden i disse Sager netop er langt større end i de Sager, her er Tale om? Jeg indlader mig ikke paa det Spørgsmaal, om vi efterhaanden skulle udvide Anvendelsen af Nævninger eller ikke, thi det foreligger ikke; men jeg siger med stor Bestemthed, at den Opgave, som den ærede Rigsdagsmand stiller, hvad enten han tager civile Sager, eller der er Spørgs-